

Ervaringen van vader Iebe en dochter Ingrid Monderman

Laatste les voor beginners (7): imkers in soorten en maten

We hebben in de afgelopen afleveringen beginnende imkers veel proberen uit te leggen over het houden van bijen. Wat doe je wanneer en waarom? Aan het eind van een basiscursus zoals de onze weten de cursisten, als het goed is, wat er zich afspeelt in een bijenvolk en hoe je een volk zo gezond mogelijk houdt. Maar we merken dat de laatste jaren naast de reguliere imkerij het

zogenoemde biologisch imkeren steeds meer in de belangstelling komt. (Niet te verwarren met de wijze van imkeren die vereist is om de honing als 'biologisch' op de markt te mogen brengen. Red.) Ook zijn er altijd cursisten die zich afvragen of je kunt leven van de bijen. Daarom bekijken we deze keer wat verschillende manieren van imkeren.

De reguliere (hobby)imker

Hobbyimker is degene die puur voor zichzelf een aantal volken (1, 10, 20, 30 of nog meer) heeft. Van oudsher werden de bijen gehouden voor honingwinning en later ook voor bestuiving van gewassen. Daar is tegenwoordig een heel belangrijke reden bij gekomen. Mensen willen graag wat doen voor de bijen omdat deze het zo slecht hebben. Van deze laatste groep volgt een deel de reguliere cursus en een ander deel de biologische variant. De reguliere imker werkt over het algemeen met een spaarkast of een vergelijkbare vorm van huisvesting. Deze kasten hebben handzame raampjes die in andere kasten kunnen worden overgezet, makkelijk te slingeren zijn en ook goed met het oog te controleren.

De biologische imker

De voornaamste drijfveer om biologisch te imkeren is de bijen een goede leefplek te geven, zonder ingrepen in het volk. Waar een reguliere imker ook wel met zijn volken naar een plaats rijdt met veel dracht, zal de biologische imker proberen zoveel mogelijk dracht naar de leefomgeving van de bijen te halen. Daarnaast zal hij/zij zo weinig mogelijk in de volken kijken; die moeten hun eigen gang kunnen gaan. Deze imkers zijn dus niet direct afhankelijk van een spaarkast of iets dergelijks, aangezien honingwinning niet voorop staat en de volken niet vaak gecontroleerd worden.

Warrékast

Zelf zijn we geen biologische imkers, maar ook wij vinden het leuk om te zien hoe een volk zichzelf kan redden. Daarom staat sinds twee jaar een

Warrékast* op de stal. Dit is een kast met alleen toplatjes en bij ons aan de voorkant een glazen raampje waardoor je in het volk kunt kijken zonder het direct te storen, maar helaas geen heelaar kunt zien. Op internet, twee jaar geleden, werd deze kast zeer geschikt genoemd voor de beginnende imker. Wij vragen ons af of daarmee de beginnende biologische of reguliere imker bedoeld wordt. Deze kast is volgens ons niet geschikt voor een beginnend regulier imker. Inmiddels blijkt die tekst aangepast naar "beginnende biologische imker". Kennelijk vinden meer mensen dat imkeren met deze kast lastig is. Na twee jaar leren we nog steeds bij en zijn we er nog niet handig genoeg mee. De bijen bouwen de raten vast aan de zijwanden van de kast en de onderkant van de raat zelfs aan de toplatjes van de bak eronder. Het eerste jaar hebben

Onze Warrékast

Op de yard

we geprobeerd om de raampjes te controleren op zwermcellen, maar doordat we de raampjes teveel beschadigden, lieten we dat uiteindelijk verder achterwege. Met als gevolg dat het volk een paar weken later bijna leeggezwermd was. Dit jaar hebben we een paletmes aangeschaft (voor palet en keuken). Met zo'n mes kan je de raampjes prima van de wand los krijgen. Het blijft belangrijk goed op te letten of de onderkant niet vastzit, maar een laagje vaseline op de bovenkant van de latjes voorkomt dit probleem voor een deel. Toch konden we ook dit jaar niet verhinderen dat het volk ging zwermen. Wel gaat het volk ditmaal op twee Warrébakken de winter in. Driemaal is scheepsrecht, dus verwachten we er volgend jaar op tijd bij te zijn met het maken van een kunstzwerm. Volgende stap wordt te proberen wat raathoning te winnen. Aangezien geen kunstraat wordt gebruikt maar de bijen alles zelf uitbouwen, is de raat hier uitermate geschikt voor. Het mag duidelijk zijn dat we toch reguliere imkers zijn en blijven. Hoewel... inmiddels zijn we met een holle boomstam bijna zover dat deze geschikt is om als bijenwoning te fungeren. Maar los van behandelen tegen Varroa en voeren, kunnen we hier verder niets mee doen, alleen genieten.

Een bedrijfsimker

Sommige cursisten vragen zich af of je van de imkerij kunt leven. Kort gezegd:

in Nederland maar een enkeling. Er is niet genoeg drachtgebied om een bedrijf alleen op basis van honing winstgevend te laten zijn. In Canada bijvoorbeeld kan het wel. Wij zijn daar op bezoek geweest bij de familie Zwiers, in de omgeving van Calgary. Op dit moment hebben ze zo'n 5500 bijenvolken, verspreid over ongeveer 200 'yards'. De yards (terreinen) liggen maximaal een uur rijden van het bedrijf. Het spreekt voor zich dat met deze aantallen het imkeren toch anders gaat. Vergeleken met Nederland kunnen de bijen daar in Canada maar een korte periode honing halen. De winter start er ongeveer in september en duurt tot in april. In het voorjaar worden de volken gesplitst. Uit o.a. Californië en Nieuw-Zeeland worden bevruchte moeren aangekocht en in het moerloze volk ingevoerd. Hierdoor wordt zwermen grotendeels voorkomen. In het hoogseizoen zitten de volken op 2 broedkamers met 9 raampjes in Langstrothformaat (veel groter dan onze spaarkasten) en 3 tot 4 honingkamers met 8 raampjes (zelfde formaat als de broedkamers). Ze komen ongeveer eenmaal in de drie weken bij een yard met 25 tot 30 kasten en doen gemiddeld 12 yards per dag per team. Lege bakken worden bijgeplaatst, die vol honing zijn gaan mee terug. Elke dag gaan drie teams op pad; daarbij worden seizoenarbeiders ingezet.

Tot besluit

Dit was onze laatste bijdrage aan deze serie in Bijenhouden.

We wensen iedereen veel succes en plezier met de eigen volken.

Wees vooral niet bang om fouten te maken, daar leer je het meeste van.

En probeer zoveel mogelijk samen te werken met een andere beginnende of ervaren imker.

Het spreekt voor zich dat aan elk volk maar beperkt tijd besteed kan worden. Controle bestaat uit dekkleed verwijderen en kijken of er van bovenaf iets afwijkends te zien is. Zo niet, dan kan er een bak bovenop. Wanneer ze na drie weken terugkeren, moet de bovenste bak volledig zijn uitgebouwd. Is dit het geval, dan kan er weer een bak, soms twee stuks, bovenop. Is er niet goed uitgebouwd, dan wordt pas echt in het volk gekeken. Ook hier gaat natuurlijk wel eens iets fout. Vanaf half juli kan het oogsten beginnen. Dagelijks worden ongeveer 600 bakken met honing van de volken gehaald. Ga uit van 10 pond honing per raam en je weet hoeveel honing er gewonnen wordt. Na een maand zijn luzerne, koolzaad en klaver uitgebloeid en beginnen de voorbereidingen voor de winter. Naast Varroabestrijding wordt vooral ook aandacht besteed aan de bestrijding van Nosema. ●

*) Meer over de Warrékast is te vinden op www.imkerpedia.nl.

foto Ingrid Monderman